Vak	Groen Profielmodule
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Exameneenheden: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-PM2	PM2 Tussen productie en verkoop	3 of 4	P/GR/2.1 Voedingsmiddelen uit de groene sector hanteren, verwerken, bereiden en bewaren en van de juiste informatie voorzien P/GR/2.2 In de groene sector geproduceerde producten selecteren, verpakken en transport klaar maken, afgestemd op het verkoopkanaal P/GR/2.3 Een voorraadbeheersysteem gebruiken, bestelopdrachten in ontvangst nemen en verwerken tot een order en goederen klaarzetten voor verzending	De leerling kan: P/GR/2.1 1. grondstoffen bewerken en bereiden tot houdbare producten 2. de kwaliteit van het proces en het product bewaken 3. aan de hand van een recept een product bereiden 4. een maaltijd samenstellen en de gemaakte keuze van de samenstelling motiveren 5. een product voorzien van informatie. P/GR/2.2 1. op beargumenteerde wijze producten selecteren 2. producten volgens voorschrift verpakken voor transport 3. passende verkoopkanalen kiezen bij de verkoop vanaf de producent P/GR/2.3 1. bestelopdrachten en inkomende goederen in ontvangst nemen, bevestigen en verwerken 2. een voorraadbeheersysteem gebruiken 3. mutaties doorvoeren in een voorraadbeheersysteem 4. orders klaarzetten voor verzending	ST/PO	120 min.	Cijfer	1	Ja
SE-GRN-GL-PM3	PM3 Vergroening stedelijke omgeving	3 of 4	P/GR/3.1 Een ontwerp maken voor de inrichting van een groene ruimte met planten en dieren P/GR/3.2 Een ontwerp voor een groene ruimte met planten en dieren realiseren P/GR/3.3 Een groene ruimte onderhouden en beheren P/GR/3.4 Anderen informeren over het belang van planten en dieren en over de herkomst van natuurlijke producten	De leerling kan: P/GR/3.1 1. een ontwerptekening maken voor een groene ruimte met daarin een groen object 2. een ontwerptekening lezen en gebruiken 3. inovatieve ontwikkelingen toepassen in een ontwerp van een groene ruimte 4. een huisvesting voor dieren en een kooiverrijking ontwerpen en de gemaakte keuze toelichten P/GR/3.2 1. aan de hand van een ontwerptekening een ruimte inrichten 2. met behulp van instrumenten en apparaten schattingen en metingen uitvoeren om een ontwerp te realiseren 3. op basis van een beplantingsplan een ruimte beplanten 4. een huisvesting en een kooiverrijking voor dieren maken in de groene ruimte P/GR/3.3 1. groene onderhoudswerkzaamheden inventariseren en uitvoeren 2. een onderhoudsplan opstellen en uitvoeren 3. dieren huisvesten, voeren en verzorgen en daarbij rekening houden met het welzijn van dieren 4. groei- en productievoorwaarden toepassen voor ~~landbouw~~gewassen in een stedelijke omgeving 5. door middel van onderzoek aantonen of water veilig is voor gebruik door planten en dieren P/GR/3.4 1. informatie geven over de functie en het belang van planten en dieren 2. informatie geven over de herkomst van natuurlijke producten 3. informatie geven over innovatieve ontwikkelingen in een stedelijke omgeving	ST/PO	120 min.	Cijfer	1	Ja
	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. De leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt, dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen.								

opmerking	Iedere profielmodule wordt afgesloten met een schoolexamen waarin kennisvragen en vaardigheden gevraagd worden, de behaalde punten opgeteld leveren 1 cijfer op. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV's**, ofwel verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: (SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL Herkansing: Het is mogelijk 1 profielmodule te herkansen op onderdeel of in zijn geheel. Bij de herkansing wordt gebruik gemaakt van een andere versie dan de oorspronkelijke afgenomen versie. De stage in klas 3 en klas 4 wordt georganiseerd door het vak LOB
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs en/of lesmateriaal van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum) profiel Groen druk 2016, 2020 of 2026

Vak	Nederlands
Leerjaar	4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Spreekvaardigheid	lj4-1	NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Spreken en gesprekken. Je kan: - betrouwbare informatie verzamelen; - een informerende presentatie maken; - sprekerstypen herkennen; - herkennen of spreek- en gespreksvaardigheid belangrijk is in een beroep; - zelfstandig presenteren; - hulpmiddelen bij een presentatie gebruiken; - een spreekplan maken; - contact met het publiek maken.	MT	15 min.	1	Cijfer	Nee
02	Kijk- en luistervaardigheid	lj4-1	NE/K/4 Luister- en kijkvaardigheid (moet op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Kijken en luisteren. Je kan: - kritisch kijken en luisteren; - aantekeningen maken; - non-verbale communicatie herkennen; - kijk- en luisterstrategieën gebruiken; - een kijk- en luistertoets voorbereiden; - het onderdeel tekstbegrip in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - meerkeuzevragen in een kijk- en luistertoets goed beantwoorden; - het onderdeel fictie in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen; - het onderdeel kritisch kijken en luisteren in een kijk- en luistertoets voldoende begrijpen.	ST	135 min.*[1]	1	Cijfer	Ja
03	Leesvaardigheid	lj4-2	NE/K/6 Leesvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Lezen. Je kan: - benoemen waarom leesvaardigheid belangrijk is; - open vragen en meerkeuzevragen beantwoorden; - leesstrategieën toepassen; - de functies van de inleiding en het slot herkennen; - een tussenkop boven een tekstdeel kiezen; - de hoofdgedachte van een tekst bepalen; - tekstverbanden en signaalwoorden herkennen; - het tekstdoel bepalen; - hoofd- en bijzaken herkennen; - onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken; - hoofdzaken ordenen; - benoemen wat de functie van beeld in een advertentie is; - de doelgroep van een advertentie bepalen; - het tekstdoel van een advertentie bepalen; - het verschil tussen commerciële en ideële reclame benoemen; - zoekend lezen.	ST	90 min.	1	Cijfer	Ja
04	Schrijfvaardigheid	lj4-3	NE/K/7 Schrijfvaardigheid (mag op SE)	Bestudeer het hoofdstuk Schrijven. Je kan: - een zakelijke brief schrijven; - een zakelijke e-mail schrijven; - de conventies van een zakelijke brief en e-mail toepassen; - een artikel schrijven; - de conventies van een artikel toepassen; - gebruikmaken van bronnen; - een verslag schrijven; - een tekst indelen in een inleiding, kern en slot; - signaalwoorden en -zinnen gebruiken; - een onderzoeksverslag schrijven; - een formulier invullen.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
05	Fictie	lj4-3	NE/K/8 Fictie (moet op SE) NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie.	De kandidaat kan: − verschillende soorten fictiewerken herkennen − de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven − de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten − kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen − relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren − een persoonlijke (schriftelijke) reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van tevoren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. * [1] Afhankelijk van de leverancier van de toetsen in Woots. 03 & 04 zijn herkansbaar als schriftelijke toets, hiervoor wordt een b-versie ingezet. Voor de 02 wordt bij de herkansing gebruik gemaakt van het schoolexamen in Woots van het jaar ervoor. 04 kan worden afgenomen op papier of in Woots of via een beveiligd account. De afname mag zowel in één als in meerdere zittingen worden afgenomen. Dit kan per vestiging verschillen. PTA-onderdeel 05 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde. De volgende eindterm komt terug in het PTA LOB: NE/K/1 Orientatie op leren en werken. De volgende eindtermen komen terug in het PTA Profielwerkstuk: NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. NE/V/3 Vaardigheden in samenhang. De volgende eindtermen komen terug in alle schoolexamens: NE/K/2 Basisvaardigheden NE/K/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands
eindcijfer	**Berekening eindcijfer Nederlands: (01 + 02 + 03 + 04) : 4 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)**
methode	Eigen methode / Nieuw Nederlands / Talent. Afhankelijk van de gebruikte methode op de vestiging, geeft de docent aan welke pagina's er precies bestudeerd moeten worden voor de verschillende PTA-onderdelen.

Vak	Engels
Leerjaar	4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen* Stepping Stones 7e editie	Omschrijving lesstof: *(Wat ga je hiervoor doen)* Alright	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Writing Matters	lj4-1	MVT/K/7 Schrijfvaardigheid (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE)	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Schrijven Blz. 127 t/m 130.	De leerling kan: •(persoonlijke) gegevens verstrekken. •een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen. •een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen. •op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. Lesstof: Module Writing waarin de diverse schrijfdoelen worden behandeld met bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op het PTA (blz. 131 t/m 200).	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Watching and Listening	lj4-2	MVT/K/5 Luister en kijkvaardigheid. (mag op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. De kandidaat kan •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Blz. 126 van tekstboek	De leerling kan: •aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte. •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven. De leerling kan •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. •anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. Kijk- en luistertoets; Kijk-en luistertoets Cito niveau GT met officiële normering. Lesstof: elk hoofdstuk bevat een kijk- en luisteropdracht ter voorbereiding op kijk- en luistertoetsen. Het gebruik van de software is ondersteunend voor kijk- en luistervaardigheid.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Speaking Matters	lj4-3	MVT/K/6 Gespreksvaardigheid. (moet op SE) MVT/V/4 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie. (moet op SE) MVT/K/1 Oriënteren op werken en leren. (moet op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties. Blz 126+127 van tekstboek.	De leerling kan: •naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven. •uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens. •een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden en in de toekomst, beschrijven. Gespreksvaardigheid Taaldorp: diverse situaties.Eigen materiaal.	MT	30 min.	1	Cijfer	Nee*

04	Reading Matters	lj4-3	MVT/V/1 Leesvaardigheid. (mag op SE) MVT/K/2 Basisvaardigheden. (moet op SE)	De leerling kan: •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven •gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken verbanden tussen delen van een tekst aangeven. Lezen korte en lange teksten op B1 niveau. Blz. 124 t/m 126	De leerling kan: •de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven •de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven •gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken verbanden tussen delen van een tekst aangeven. Lezen korte en lange teksten op B1 niveau. Lesstof: elk hoofdstuk bevat een leestekst met een leesstrategie en bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op de leestoets. Het gebruik van de software is onderdeel van de voorbereiding. Lesstof Reading: Module Reading waarin de diverse tekstsoorten worden behandeld met bijbehorende oefenopgaven ter voorbereiding op het PTA. Het gebruik van de bijbehorende software is onderdeel van de voorbereiding (blz. 201 t/m 279).	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Herkansingen van schrijfvaardigheid en leesvaardigheid zijn schriftelijk. *Het is voor de leerling verplicht deze toets te maken of te herkansen (bij een geconstateerde onregelmatigheid) MVT/K/3 komt bij alle toetseenheden terug.									
eindcijfer	**Berekening eindcijfer Engels: (01 + 02 + 03 + 04) : 4 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)**									
methode	Stepping Stones 7e editie of Tracks									

Vak	Wiskunde
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Examenonderdelen: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen* Moderne wiskunde 13de editie	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen* Getal en Ruimte 13de editie	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Portfolio	lj 3	WI/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE) WI/K/7 Informatieverwerking, statistiek (moet op SE) WI/K/8 Geïntegreerde wiskundige activiteiten (moet op SE) W/V/2 Verrijkingsopdrachten (moet op SE) W/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 12 uit flexboek 3A en 3B. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan… - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turftabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	Bestudeer hoofdstuk 4 van boek deel 1. Je ontvangt een grote opdracht Statistiek waarin je de verschillende vormen van statistische weergaven gaat verwerken. Je kan… - een lijndiagram maken, - een staafdiagram maken, - een cirkeldiagram maken, - rekenen met centrummaten, - een steelbladdiagram maken, - een turftabel maken, - een frequentietabel maken, - een beelddiagram maken, - een graaf lezen en maken.	HO	300 min.	0	O/V/G	Nee
02	Verbanden	lj 4	WI/K/4 Algebraïsche verbanden (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 1, 2 en 3 uit flexboek 4A. Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formule maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inklemmen met een formule, - snijpunt vinden met inklemmen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inklemmen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	Bestudeer hoofdstuk 2 en 4 uit boek A en H7 uit boek B Je kan: - rekenen met een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - lineaire formule maken bij een tabel, grafiek en verhaal, - grafiek maken bij een lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, evenredig verband en omgekeerd evenredig verband, machtsverband, - horizontale en verticale grafiek tekenen, - inklemmen met een formule, - snijpunt vinden met inklemmen met een dubbele tabel, - snijpunt vinden met de balansmethode, - het minimum en maximum, de periode, evenwichtsstand, amplitude en frequentie bepalen bij een periodiek verband, - periodiek verband doortekenen, - een som- en verschilformule maken, - een som- en verschilgrafiek tekenen, - x-coördinaat snijpunt bepalen, - een exponentiële formule maken bij een tabel, - een exponentiële formule maken via het groeipercentage, - rekenen met een exponentiële formule, - inklemmen met een exponentiële formule, - de verdubbelings- en halveringstijd berekenen bij een exponentiële formule.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
03	Vlakke meetkunde	lj 4	WI/K/3 Leervaardigheden in het vak wiskunde (moet op SE) WI/K/6 Meetkunde (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 6 en 7 uit flexboek 4B. Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	Bestudeer hoofdstuk 3 uit boek A en H6 uit boek B Je kan: - de soorten driehoeken benoemen, - de eigenschappen van de driehoeken gebruiken, - de soorten vierhoeken benoemen, - de eigenschappen van de vierhoeken gebruiken, - hoeken berekenen in een driehoek, - hoeken berekenen in een vierhoek, - symmetrieassen tekenen of benoemen, - de kleinste draaihoek berekenen van een figuur, - een deellijn tekenen, - driehoeken op ware grootte tekenen, - vierhoeken op ware grootte tekenen, - de Stelling van Pythagoras toepassen, - gelijkvormige figuren herkennen, - de vergrotingsfactor berekenen en gebruiken, - de oppervlakte van driehoeken berekenen, - de oppervlakte van vierhoeken berekenen, - de oppervlakte van (delen van) cirkels berekenen, - de oppervlakte van samengestelde figuren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - hoeken berekenen met sinus, cosinus en tangens, - zijden berekenen met sinus, cosinus en tangens, - de hoogtelijnmethode toepassen.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja

04	Rekenen en Ruimtemeet-kunde	lj 4	WI/K/5 Rekenen, meten en schatten (mag op SE) WI/K/6 Meetkunde (mag op SE)	Bestudeer hoofdstuk 5 en 8 uit flexboek 4A en 4B. Je kan: - de eenheden van lengte omrekenen, - de eenheden van oppervlakte omrekenen, - de eenheden van tijd omrekenen, - de eenheden van snelheid omrekenen, - de eenheden van gewicht omrekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - grote getallen voluit schrijven in cijfers, - grote getallen in woorden schrijven, - grote en kleine getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven, - de wetenschappelijke notatie voluit schrijven als getal, - vuistregels toepassen, - schattend rekenen, - procenten berekenen, - procenten maken, - een (koers)hoek meten en tekenen, - rekenen met schaal, - rekenen met een schaallijn, - onbekende schaal berekenen - een hoogtekaart aflezen, - een verticale doorsnede tekenen, - de aanzichten van een figuur benoemen, - de aanzichten van een figuur tekenen, - de coördinaten bij een landkaart bepalen, - de coördinaten bij een ruimtefiguur bepalen, - de 7 soorten ruimtefiguren benoemen en herkennen, - de uitslag van een ruimtefiguur tekenen, - een lichaamsdiagonaal berekenen - de oppervlakte van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - de inhoud van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - de oppervlakte vergroten met de vergrotingfactor, - de inhoud vergroten met de vergrotingsfactor.	Bestudeer hoofdstuk 5 en 8 uit boek B. Bestudeer hoofdstuk 3 paragraaf 5 en paragraaf 6 uit het A-boek Bestudeer hoofdstuk 6 paragraaf 1 (onderdeel koershoek en schaalberekening) uit het B-boek Je kan: - de eenheden van lengte omrekenen, - de eenheden van oppervlakte omrekenen, - de eenheden van tijd omrekenen, - de eenheden van snelheid omrekenen, - de eenheden van gewicht omrekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - grote getallen voluit schrijven in cijfers, - grote getallen in woorden schrijven, - grote en kleine getallen in de wetenschappelijke notatie schrijven, - de wetenschappelijke notatie voluit schrijven als getal, - vuistregels toepassen, - schattend rekenen, - procenten berekenen, - procenten maken, - een (koers)hoek meten en tekenen, - rekenen met schaal, - rekenen met een schaallijn, - onbekende schaal berekenen - een hoogtekaart aflezen, - een verticale doorsnede tekenen, - de aanzichten van een figuur benoemen, - de aanzichten van een figuur tekenen, - de coördinaten bij een landkaart bepalen, - de coördinaten bij een ruimtefiguur bepalen, - de 7 soorten ruimtefiguren benoemen en herkennen, - de uitslag van een ruimtefiguur tekenen, - een lichaamsdiagonaal berekenen - de oppervlakte van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de omtrek van vlakke figuren berekenen, - de inhoud van (samengestelde) ruimtefiguren berekenen, - de eenheden van inhoud omrekenen, - de oppervlakte vergroten met de vergrotingfactor, - de inhoud vergroten met de vergrotingsfactor.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. De volgende eindterm komt terug in het PTA LOB: **WI/K/1 Oriëntatie op leren en werken (moet op SE)** **De kandidaat kan:** **– zich oriënteren op het belang van wiskunde voor de eigen loopbaan en voor zijn functioneren in de maatschappij** **– een relatie leggen tussen wiskundige kennis en vaardigheden en de beroepspraktijk.** PTA-onderdeel 01 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Tevens telt deze niet mee voor de berekening van het gemiddelde. De herkansingen van PTA-onderdelen 02, 03 en 04 zijn een schriftelijke toets.
eindcijfer	berekening eindcijfer wiskunde: (02 + 03 + 04) : 3 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)
methode	Moderne wiskunde 13de editie / Getal en Ruimte 13de editie

Vak	Maatschappijleer
Leerjaar	3
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden : *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Media en socialisatie	Lj3-01 Lj4-02	ML/1/K/7: Beeldvorming en Stereotypering (moet op se) ML/1/K5 alleen kernbegrippen	Je leert: - Wat een samenleving is. - Diverse kernbegrippen maatschappijleer. - Wat communicatie inhoudt. - Wat media zijn en wat voor media er bestaan. - Wat nieuws is. - Wat de invloed is van media voor jou en de samenleving. - Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 1 paragraaf 1.2 Hoofdstuk 2 paragraaf 2.1 t/m 2.5 Hoofdstuk 3 paragraaf 3.1 t/m 3.4	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
02	Politieke macht	Lj3-02 Lj4-01	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	Je leert: •Wat politiek is en algemeen belang betekenen. •Hoe in Nederland de parlementaire democratie werkt en wat de taken zijn. •Welke verschillende politieke partijen er in Nederland zijn. •Je kunt het verschil uitleggen tussen regering en kabinet. •Je kunt uitleggen hoe je als burgers invloed kunt uitoefenen. •Je kunt de verschillende rollen in de gemeente beschrijven. •Van welke internationale organisaties Nederland lid is. •Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 4 paragraaf 4.1 t/m 4.6 Hoofdstuk 6 paragraaf 6.4 en 6.5	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
03	rechtsstaat	Lj3-03 Lj4-01	ML/1/K/6: Macht en Zeggenschap (moet op se)	Je leert: •Wat een rechtsstaat is. •Je kunt het verschil uitleggen tussen een autoritaire staat en een dictatuur. •Je kunt uitleggen wat grondwet is en hier voorbeelden bijgeven gegeven. •Je kunt uitleggen wat mensenrechten zijn. •Je kunt de machten benoemen en uitleggen waarom Nederland de machten gescheiden zijn. •Je kunt criminaliteit definiëren. •Verschillen overtreding en misdrijf uitleggen en voorbeeldengeven. •De rol en rechten van de politie en Officier van Justitie beschrijven. •Het proces van een rechtszaak beschrijven. •Bovenstaande punten ook beschrijven en verklaren. Hoofdstuk 5 paragraaf 1 t/m 6	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja

04	Pluriforme samenleving	Lj3-04 Lj4-03	ML/1/K4: Cultuur en socialisatie (moet op se) ML/1/K5: Sociale Verschillen (moet op se)	Je leert: • Je kunt uitleggen wat een pluriforme samenleving is. • Je kunt voorbeelden van polarisatie geven en herkennen. • Je kunt uitleggen wat vooroordelen, stereotype, discriminatie en racisme betekenen. • Je kunt uitleggen wat integratie betekent en hier voor en na-delen bij noemen. • Je kunt uitleggen wat emancipatie en lhbtiq-beweging betekend. • Je kunt uitleggen wat een inclusieve samenleving is en uitleggen waar respect en tolerantie belangrijke waarden zijn. •Je kunt de sociale ongelijkheid uitleggen en beschrijven hoe zij kunnen stijgen en dalen op de maatschappelijke ladder. •Je kunt de sociale mobiliteit beschrijven en hier voorbeelden bij noemen. •Je kunt de kansen ongelijkheid herkennen en beschrijven. De leerling kan: • beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving en de invloed van het socialisatieproces herkennen en beschrijven • uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag en socialisatieproces • de rol van onderwijs (als socialiserende instantie) beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving. Hoofdstuk 7 Paragraaf 7.1 t/m 7.5 Hoofdstuk 6 Paragraaf 6.1 t/m 6.3	ST	40 min.	1	Cijfer	Ja
05	Onderzoek	Lj3 en Lj4	ML/1/K/2: Informtie verwerven en verwerken (moet op se)	Je leert: - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken.	PO	minimale studielast 150 minuten	1	Cijfer	Nee
opmerking	Leerlingen worden conform het examenregelement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. ML/1/K/1 (oriëntatie op leren en werken) wordt afgetoetst middels LOB. ML/1/K/3 (leervaardigheden in het vak maatschappijleer) komt terug in elk PTA. *elke vestiging bepaalt zelf de inhoud van het onderzoek. De beoordelingsrubric is gelijk.								
eindcijfer	**Berekening eindcijfer SE: (01+02+03+04+05) : 5**								
methode	Thema's Maatschappijleer druk 6								

Vak	Biologie
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Cellen en stevigheid	lj3-03	BI/K/4 Cellen staan aan de basis (mag op SE) BI/K/8 Houding, beweging en conditie (moet op SE)	H1: Organen en cellen, basisstof 1,2,3,4,5,6 H5: Stevigheid en beweging, basisstof 1 t/m 6 De bouw van cellen van de vier rijken; ligging van organen en orgaanstelsels in het lichaam; bouw, functie en werking van het skelet en de spieren; herkennen en voorkomen van blessures; uitvoeren van onderzoek.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Voortplanting, erfelijkheid en evolutie	lj3-04	BI/K/12 Van generatie op generatie (mag op SE) BI/K/13 Erfelijkheid en evolutie (moet op SE)	H2: Voortplanting en sexualiteit, basisstof 1,2,3,4,5,7,8 H3: Erfelijkheid en evolutie, basisstof 1,2,3,4,5,6,7,8	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Duurzaam leven	lj3-04	BI/K/7 Mensen beïnvloeden hun omgeving (moet op SE) BI/V/3 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	H7: Duurzaam leven Je werkt een milieuprobleem uit	HO*	10 min.	0	O/V/G	Nee
04	Practicum	lj3-04	BI/K/2 Basisvaardigheden (moet op SE) BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie (moet op SE)	Je gaat o.a.: een microscopisch preparaat maken een tekening maken volgens de tekenregels bij biologie een onderzoekje opstellen en uitvoeren een verslag schrijven van het onderzoek	PO	120 min.	1	Cijfer	Nee
05	Organismen en hun samenhang	lj4-01	BI/K/5 Schimmels en bacterien; nuttig en soms schadelijk (moet op SE) BI/K/6 Planten en dieren en hun samenhang; de eigen omgeving verkend (mag op SE)	H4: Ordening, basisstof 3 Basisstof 2 (Tabel) H6: Ecologie, basisstof 1,2,3,5,6 H9: Planten, basisstof 1 t/m 7 De rol van bacterien en schimmels in de natuur en ons dagelijks leven; bouw van planten; samenhang van planten, dieren, bacterien en schimmels; voedselketens, aanpassingen van planten en dieren aan hun omgeving.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
06	Opname, opslag en uitscheiding	lj4-03	BI/K/9 Het lichaam in stand houden; voeding en genotmiddelen, energie, transport en uitscheiding (mag op SE) BI/K/10 Bescherming (moet op SE)	H12: Voeding en vertering, basisstof 1 t/m 6 H13: Transport en afweer, basisstof 1 t/m 7 H14: Gaswisseling en uitscheiding, basisstof 1 t/m 7 Bouw, functie en werking van het verteringsstelsel, de bloedsomloop en het ademhalingsstelsel; de samenwerking tussen deze orgaanstelsels; verspreiding van (infectie)ziektes; bouw, functie en werking van het afweerstelsel.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenregelement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. De exameneenheid BI/K/1 Oriëntatie op leren en werken komt terug in het PTA LOB. De exameneenheden BI/K/2 Basisvaardigheden en BI/K/3 Leervaardigheden in het vak biologie, komen in elk PTA onderdeel terug. *PTA-onderdeel 03 dient met een V(oldoende) of G(oed) afgesloten te worden. Deze tellen niet mee voor de berekening van het gemiddelde.									

eindcijfer	**(01 + 02 + 04 + 05 + 06) : 5 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)**
methode:	Biologie voor jou, 7e editie MAX

Vak	NaSk 1
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden: *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Het weer	3	NASK1/K/12 Het weer + NASK1/K/10-2 bouw van materie (Moet op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 2 uit leerwerkboek 3A, blz. 70 t/m 121*** ***Overal NaSk: hoofdstuk 6 Het weer*** - het deeltjes model en fasen - luchtdruk - temperatuur (thermometer, bimetaal, absolute nulpunt, graden en Kelvin - wolken en onweer **Je kan:** − het meten van temperatuur en luchtdruk toepassen; − het ontstaan van wolken, neerslag en bliksem beschrijven; − maatschappelijke aspecten van weersverschijnselen toelichten. + − het gedrag van atomen en moleculen in de verschillende fasen uitleggen.	PO	300 min.	1	Cijfer	Nee
02	Licht	3	NASK1/K/7 Licht en beeld (Moet op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 5 uit leerwerkboek 3B, blz. 6 t/m 69*** ***Overal NaSk: Hoofdstuk 1 Licht en Beeld*** - licht, schaduw en spiegels - van infrarood tot ultraviolet - beelden maken met een lens - oog en bril **Leerdoelen eindtermen:** − rechtlijnige lichtstralen, verschillende soorten lichtbundels, schaduwvorming, kleurvorming en verschillende soorten straling toepassen; − verschillende soorten lenzen herkennen en de werking van de vlakke spiegel en de bolle lens toepassen; − beeldvorming bij het menselijk oog en oogafwijkingen toepassen.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Atomen en Straling	3	NASK1/K/10 Bouw van Materie (Moet op het SE) + K11 Straling en stralingsbescherming (Moet op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 8 uit leerwerkboek 3B, + blz. 194 t/m 244*** ***Overal NaSk: hoofdstuk 2 Stoffen en Materialen + hoofdstuk 4 Stoffen en Straling*** - atomen als stralingsbron - radioactief verval - straling gebruiken - bescherming tegen bestraling **Je kan:** − de bouw van stoffen en materialen beschrijven in termen van moleculen en atomen; − de bouw van een atoom beschrijven. + − bronnen van ioniserende straling noemen; − radioactief verval en toepassingen ervan beschrijven; − veiligheidsmaatregelen tegen ongewenste effecten van straling en radioactieve stoffen beschrijven.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
04	Elektriciteit en Schakelingen	4	NASK1/K/5 Elektrische energie (Mag op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 9 uit leerwerkboek 4A, blz. 6 t/m 72 + hoofdstuk 12 uit leerwerkboek 4B blz. 8 t/m 77*** ***Overal NaSk: hoofdstuk 11 Elektriciteit en Magnetisme + hoofdstuk 9 Schakelingen*** - weerstanden (geen kleurcodes) - LDR en NTC - schakelen met een relais - elektronische schakelingen + - Stroom en spanning - spanning transformeren - serie - en parallelschakeling - elektriciteit en veiligheid **Je kan:** − elektrische schakelingen ontwerpen en analyseren en hierover berekeningen uitvoeren − beveiligingen voor elektriciteit verklaren en toepassen en keuzes tussen verschillende apparaten beargumenteren − de werking van de dynamo en de transformator beschrijven met begrippen uit het magnetisme.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
05	Krachten en Werktuigen	4	NASK1/K/9 Kracht en veiligheid - deel 1 (Mag op het SE) + V2 Constructies (Mag op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 10 uit leerwerkboek 4A, blz. 68 t/m 123 + hoofdstuk 14 uit leerwerkboek 4B, blz. 70 t/m 130*** ***Overal NaSk: hoofdstuk 10 Krachten en Constructie*** - soorten krachten - krachten in constructies - krachten samenstellen - krachten ontbinden + - werken met hefbomen - hefbomen en zwaartekracht - katrollen en takels - druk **Je kan:** − de werking van verschillende soorten krachten en de druk van een voorwerp op de ondergrond berekenen en in evenwichtsituaties kwalitatief de hefboomwet toepassen; − in constructies krachten onderscheiden, ontbinden, samenstellen en berekenen; − de plaats van het massamiddelpunt bepalen en berekeningen met de hefboomwet uitvoeren.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
06	Krachten en Bewegen	4	NASK1/K/9 Kracht en veiligheid - deel 2 (Mag op het SE) + V1 Veiligheid in het verkeer (Mag op het SE)	**Bestudeer:** ***NOVA: hoofdstuk 15 uit leerwerkboek 4B, blz. 132 t/m 197 + hoofdstuk 16 uit leerwerkboek 4B, blz. 200 t/m 259*** ***Overal NaSk: hoofdstuk 12 Kracht en Beweging*** - bewegingen onderzoeken - snelheid en versnelling - eenparig versneld - eenparig vertraagd + - voortstuwen en tegenwerken - optrekken en afremmen - veiligheid in het verkeer - kracht en arbeid **Je kan:** − bij een bewegend voorwerp diagrammen interpreteren, krachten samenstellen en de gemiddelde snelheid berekenen; − veiligheidsmaatregelen in het verkeer uitleggen en toepassen en verschijnselen van traagheid verklaren. + − berekeningen uitvoeren en redeneringen opzetten in situaties van verkeer en veiligheid − uit bronnen over bewegingen of botsingen gegevens selecteren en verwerken.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenregelement minimaal 5 dagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets. Eindterm K9 wordt twee keer afgetoetst binnen het PTA. Zoals te zien onder de lesstof is dat een deel van de eindterm bij toets 04 hoort en het overige deel wordt getoetst in 05. Dit geldt ook voor eindterm K10, deze is verdeeld over toets 01 en 03. Voor herkansingen is de afnamevorm een ST. In alle 'ST' toetsen die je voor NaSk maakt zitten de volgende onderdelen verwerkt: Basisvaardigheid (K2): Je kan je oriënteren op het belang van natuurkunde en natuurkundige technieken in de eigen beroepsopleiding, in de eigen toekomst en in de maatschappij. Leervaardigheid (K3): Je kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken,experimenteren en informatie verwerven en verwerken. Orientatie op leren en werken (K1) komt in de lessen LOB aan de orde en wordt bij dat vak getoetst en beoordeeld.									
eindcijfer	**Berekening eindcijfer SE: (01+02+03+04+05+06) : 6 = eindcijfer**								
methode	NOVA MAX Nask 1 en Overal NaSk								

Vak	Lichamelijke opvoeding 1
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden : *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Spel - Doelspel 3	lj3-1	LO1/K/4: Spel LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking: - een slag- en loopspel, - drie doelspelen, - twee terugslagspelen, - één tik- en afgooispel uitvoeren. Daarbij houd je aan de afgesproken regels, heb je oog voor veiligheid en voer je regelende taken uit. Hierbij volgt er voor het onderdeel doelspel 3 een beoordeling O/V/G, zodra je aan alle hierboven beschreven onderdelen hebt deelgenomen.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
02	Turnen		LO1/K/5: Turnen LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat een turnactiviteiten uitvoeren en daarbij ga je adequaat om met risico's en help je mee bij regelende taken, waaronder hulpverlenen.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Bewegen op muziek		LO1/K/6: Bewegen op muziek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen of samen met anderen een vorm van bewegen op muziek uitvoeren en daarbij ga je regelende taken uitvoeren, waaronder een eenvoudige variatie ontwerpen en uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
04	Atletiek - hardlopen		LO1/K/7: Atletiek LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een vorm van: - hardlopen, - verspringen, - hoogspringen, - werpen uitvoeren. Daarbij ga je basiskenmerken van training aangeven, conditieaspecten meten, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren. Hierbij volgt er voor het onderdeel hardlopen een beoordeling O/V/G, zodra je aan alle hierboven beschreven onderdelen hebt deelgenomen.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
05	Zelfverdediging		LO1/K/8: Zelfverdediging LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen een vorm van zelfverdediging uitvoeren en daarbij ga je veiligheidsregels en (etiquette) regels bij zelfverdediging in acht nemen en regelende taken uitvoeren.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
06	Actuele bewegings-activiteiten	lj4-1	LO1/K/9: Actuele bewegingsactiviteiten LO1/K/2: Basisvaardigheden LO1/K/3: Leervaardigheden	Je gaat alleen en in samenwerking met anderen nieuwe, actuele bewegingsactiviteiten uitvoeren die je kunt kiezen uit een aanbod dat bij voorkeur niet behoort tot één van de hierboven genoemde activiteitengebieden.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
opmerking	1. Leerlingen worden conform het examenregelement bij aanvang van het schooljaar op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een exameneenheid. 2. LO/K/1: Orienteren op leren en werken. Deze exameneenheid wordt tijdens de lessen LOB behandeld en afgetoetst.								
eindcijfer	**Bepaling eindcijfer SE: 01 t/m 06 moeten voldoende of goed zijn afgesloten.** **Eindresultaat voldoende (V) = alles voldoende en maximaal 2 x G** **Eindresultaat goed (G) = alles voldoende en minimaal 3 x G**								
methode	Studiewijzer LO (vestigingsspecifiek) te vinden via Somtoday. In dit document wordt aangegeven voor welke activiteit er is gekozen en op welke manier er wordt beoordeeld.								

Vak	Kunstvakken inclusief CKV
Leerjaar	3
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden : *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Culturele activiteit 1	lj3-1	KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Je gaat deelnemen aan een culturele activiteit en maakt hier een verwerking van.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
02	Culturele activiteit 2		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Je gaat deelnemen aan een culturele activiteit en maakt hier een verwerking van.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Culturele activiteit 3		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Je gaat deelnemen aan een culturele activiteit en maakt hier een verwerking van.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
04	Culturele activiteit 4		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Je mag, indien mogelijk, voor de vierde culturele activiteit kiezen uit een aanbod van meerdere activiteiten. Keuze 4e activiteit te bepalen door de vestiging (zie opmerkingen)	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
05	Eigen werk		KV/K/2: Basisvaardigheden KV/K3: Culturele en kunstzinnige vorming en verdieping KV/K4: Reflectie en kunstdossier	De leerling kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerking en informatie verwerven en verwerken. De leerling kan zich een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door deel te nemen aan een culturele activiteit. Naar aanleiding van culturele activiteit 1,2,3 of 4 maak je een praktische opdracht en geef je een presentatie en een reflectie.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
opmerking	Deelname aan culturele activiteiten/programmaonderdelen is verplicht. Bij afwezigheid bij een culturele activiteit, is de leerling zelf verantwoordelijk voor het alsnog doen van deze activiteit in overleg met de lesgevende docent. Het programma kan ook in een projectweek worden aangeboden. Er zijn minimaal 3 verschillende uitwerkingen van een verwerkingsopdracht. Verwerkingsopdracht afhankelijk van faciliteiten. De duur van de opdracht verschilt per vestiging en per kunstdiscipline. Er wordt voorafgaand aan de start gemeld hoe lang de leerling over de opdracht mag doen. Elke vestiging bepaalt de culturele activiteiten a.d.h.v. programma's theater, film, muziek, bioscoop, etcetera De inrichting van het de lessentabel en het programma verschilt per vestiging. Periode, lesuren en/of projectweken kunnen per vestiging van elkaar afwijken. Keuze 4e activiteit te bepalen door de vestiging. KV- K1: orienteren op leren en werken wordt behandeld en beoordeeld bij het PTA LOB.								
eindcijfer	**Bepaling eindcijfer SE: 01 t/m 05 moeten voldoende of goed zijn afgesloten.** **Eindcijfer Voldoende = alles voldoende en maximaal 2x G,** **Eindcijfer Goed = alles voldoende en minimaal 3x G.**								
methode	n.v.t.								

Vak	LOB
Leerjaar	3 en 4
Cohort	26-28
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamentoets	Periode	Exameneenheden	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
01	loopbaandossier presenteren	lj3	C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 1. kwaliteitenreflectie (wat kan ik het best en hoe weet ik dat?) 2. motievenreflectie (waar ga en sta ik voor en waarom dan?) 3. werkexploratie (waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?) 4. loopbaansturing (hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?) 5. netwerken (wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	De leerling heeft een dossier opgebouwd die hulp biedt bij sturing van zijn of haar loopbaan, de keuzes voor vervolgopleiding en toekomstig beroep. Deze kan op verschillende manier gepresenteerd worden. De loopbaandossiers voldoen minimaal aan de volgende criteria: **Persoonlijke introductie:** Leerling geeft een introductie over, wie hij/zij/hen is. **Uitleg ontdekkingen:** Leerling legt uit waarom de activiteiten/ ontdekkingen goed bij zichzelf past. **Link tussen toekomstbeelden en eigenschappen leerling:** De leerling legt een duidelijke link tussen gekozen toekomstbeelden en haar/zijn motieven en kwaliteiten.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
02	stage lj 3	lj3	C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 3. Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan? (werkexploratie) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	De leerling maakt stage voorbereidingsopdrachten. Op grond hiervan en van zijn interesse en kwaliteiten maakt de leerling een keuze voor een stagebedrijf. De leerling dient contact op te nemen met een stagebedrijf en afspraken over de stage te maken. Hierbij tekenen zij een stagecontract. De leerling gaat stage lopen bij het bedrijf. De leerling maak de stageopdrachten die door de school opgegeven worden. De stage wordt beoordeeld door de stagebegeleider op het bedrijf en door een docent van de school. De stage ervaring wordt in het LOB dossier opgenomen. Het onderdeel stage voldoet minimaal aan de volgende criteria: De leerling maakt voorbereidingsopdrachten. De leerling loopt stage op een voor hen geschikte plek. De leerling evalueerd zijn stage.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
			C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 1. kwaliteitenreflectie (wat kan ik het best en hoe weet ik dat?)	De leerling heeft een dossier opgebouwd die hulp biedt bij sturing van zijn of haar loopbaan, de keuzes voor vervolgopleiding en toekomstig beroep. Deze kan op verschillende manier gepresenteerd worden. De loopbaandossiers voldoen minimaal aan de volgende criteria: **Persoonlijke introductie:** Leerling geeft een introductie over, wie hij/zij/hen is. **Uitleg ontdekkingen:** Leerling legt uit waarom de activiteiten/ ontdekkingen goed bij zichzelf				

03	loopbaandossier presenteren	lj4	2. motievenreflectie (waar ga en sta ik voor en waarom dan?) 3. werkexploratie (waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?) 4. loopbaansturing (hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?) 5. netwerken (wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	past. **Link tussen toekomstbeelden en eigenschappen leerling:** De leerling legt een duidelijke link tussen gekozen toekomstbeelden en haar/zijn motieven en kwaliteiten.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
04	stage lj 4	lj4	C1 De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties': 3. Waar ben ik het meest op mijn gemak en waarom dan? (werkexploratie) C2 De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'. In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten: a. De beoogde doelen b. De resultaten c. De evaluatie en conclusie d. Welke vervolgactiviteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies	De leerling maakt stage voorbereidingsopdrachten. Op grond hiervan en van zijn interesse en kwaliteiten maakt de leerling een keuze voor een stagebedrijf. De leerling dient contact op te nemen met een stagebedrijf en afspraken over de stage te maken. Hierbij tekenen zij een stagecontract. De leerling gaat stage lopen bij het bedrijf. De leerling maak de stageopdrachten die door de school opgegeven worden. De stage wordt beoordeeld door de stagebegeleider op het bedrijf en door een docent van de school. De stage ervaring wordt in het LOB dossier opgenomen. Het onderdeel stage voldoet minimaal aan de volgende criteria: De leerling maakt voorbereidingsopdrachten. De leerling loopt stage op een voor hen geschikte plek. De leerling evalueerd zijn stage.	HO	n.v.t.	J/N	Nee
opmerking	* Wanneer vestigingen afwijken van de volgorde van het PTA, dienen zij dat bij aanvang van het schooljaar aan ouders en leerlingen kenbaar te maken. ** Het onderdeel stage is niet herkansbaar. Wanneer de leerling stage-uren heeft gemist, dan krijgt hij/zij tussen de stageperiode en het beoordelingsmoment de kans om gemiste uren in te halen. Als de leerling na het beoordelingsmoment te weinig stage-uren heeft gemaakt en/of de beoordeling is onvoldoende, dan zal de stagecoordinator in overleg met de leerling een maatwerk oplossing zoeken. *** Alle vestigingen maken gebruik van een eigen lob programma. Deze programma's zijn verschillend in opdrachten omdat er ingespeeld wordt op de kansen in de omgeving van de school. Alle programma's volgen de onderdelen van het PTA en de onderliggende competenties zoals deze beschreven zijn. ****** Alle onderdelen dienen met een 'J' afgerond te worden.**							

Vak	Economie
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden : *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Consumentenorganisaties	lj3-1	EC/K/4A consumptie (mag op SE) EC/K/4B Consumptie en consumentenorganisaties (moet op SE)	Boek 3A: Hoofdstuk 1, blz. 8 tot en met 42; Je leert hier over de verschillende consumentenorganisatie, het tot stand komen van consumptie en de groei. Daarnaast leer je over vraag en aanbod op een markt en de marktwerking. Je kan gebruik maken van consumenteninformatie: bijvoorbeeld het gebruik van: een vergelijkend warenonderzoek, consumententijdschriften en rubrieken, productinformatie, websites voor consumenten, consumentenorganisaties, keurmerken.	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
02	Natuur en milieu	lj3-3	EC/K/8 natuur en milieu (moet op SE)	Je maakt in tweetal een presentatie over het milieu. Je kunt kiezen uit verschillende onderwerpen die betrekking hebben op het milieu. Je maakt hierbij gebruik van boek 3B hoofdstuk 6, blz. 42 tot en met 64. In de les krijg je de rubrieken waarin je kunt zien waaraan je werk moet voldoen.	HO	n.v.t.	0	O/V/G	Nee
03	Arbeid en productie	lj4-1	EC/K/5A Arbeid en productie (mag op SE) EC/K/5B Arbeid en bedrijfsleven (moet op SE)	Boek 4A: Hoofdstuk 1, Blz. 8 tot en met 42 je leert hier over het stand komen van verschillende productie en productiefactoren. Je leert hoe een bedrijf omgaat met resultaten. Ook leer je de verschillende marktvormen. Je leert hoe de winst wordt berekend. Je leert je hoe de brutowinstopslag en brutowinstmarge wordt berekend.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
04	Overheid en bestuur	lj4-2	EC/K/6 Overheid en bestuur (mag op SE)	Boek 4A: Hoofdstuk 3, Blz. 86 tot en met 118. je leert alles over de bijkomende kosten zoals belastingen, premies en tot standkoming van de miljoenennnota en staatschuld. Je leert verder hoe de overheid aan zijn geld komt en wat te doen bij een tekort op de begroting. Boek 3B: Hoofdstuk 5, blz. 7 tot en met 34. Je leert hier zaken over de overheid zoals de collectieve en particuliere sector. Hoe de overheid de sociale zekerheid voor jongeren en ouderen regelt en financiert.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
05	Internationale ontwikkelingen	lj4-3	EC/K/7 Internationale ontwikkelingen (mag op SE)	Boek 4B: Hoofdstuk 5 en 6, blz. 8 tot en met 80. Je leert hoe Nederland met andere landen handelt. Je leert hier ook over de samenwerking tussen de EU om de handel hier tussen te bevorderen. Ook leer je hoe Nederland onze werkgelegenheid wilt behouden. Je leert hier ook over ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden en de oorzaken van armoede.	ST	80 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.								
	In alle 'ST'-toetsen van het vak economie zitten de volgende eindtermen: EC/K/1 Oriëntatie op leren en werken; De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van economie in de maatschappij. EC/K/2 Basisvaardigheden; De kandidaat kan de basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. EC/K/3 Leervaardigheden in het vak economie; De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen.								
eindcijfer	**Berekening eindcijfer SE: toetscode (01 + 03 + 04 + 05) : 4 = eindcijfer SE (afgerond op 1 decimaal)**								
methode	Economisch Bekeken, Malmberg.								

Vak	Geschiedenis
Leerjaar	3 en 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Periode	Exameneenheden : *wat moet je kennen en kunnen?*	Omschrijving lesstof: *Wat ga je hiervoor doen*	Toetswijze	Duur	Weging	Beoordeling	Herkansbaar
01	Praktische opdracht koude oorlog	lj3-3	GS/K/9 : koude oorlog (moet op SE) GS/K/2: basisvaardigheden (moet op SE) GS/K/3: Leervaardigheden in het vak geschiedenis en staatsinrichting (mag op SE) GS/V/7: Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie (moet op SE)	De leerling maakt een praktische opdracht over de Koude oorlog. Het dossier bestaat uit diverse opdrachten. Basisvaardigheden: bronnenonderzoek, filmonderzoek, relaties verwerken, begrippelijst samenstellen, chronologie toepassen, personenlijst opstellen, samenvatten	PO	150 min.	1	Cijfer	Nee
02	Cultureel mentale geschiedenis 1	lj4-1	GS/K/8 : Cultureel - Mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945 (moet op SE)	Katern Cultureel-Mentale geschiedenis Hoofdstuk 1 t/m 4 De leerling leert over de cultureel maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland en het buitenland. De leerlingen leert hoe buitenlandse ontwikkelingen invloed hebben op de Nederlandse samenleving	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
03	Koloniale relatie Indonesië-Nederland	lj4-2	GS/K/4 : De koloniale relatie Indonesië - Nederland (moet op SE)	Katern koloniale relatie Indonesië Nederland. Hoofdstuk 1 t/m 4 De kandidaat kan herkennen en benoemen op welke wijze de koloniale relatie tussen Indonesië en Nederland zich in de loop der tijd ontwikkeld heeft en bijgedragen heeft aan de dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië. GS/K/4	ST	60 min.	1	Cijfer	Ja
04	Staatsinrichting van Nederland De eerste helft van de twintigste eeuw.	lj4-3	GS/K/5: Staatsinrichting van Nederland (mag op SE) GS/K/10:Historisch overzicht vanaf 1900 (mag op SE)	Hoofdstuk 1, 2 en 3 De leerling leert over de politiek van Nederland in de eerste helft van de 20e eeuw en de relatie tot het buitenland. blz 6 tot en met 95 leerboek. De leerling leert over het ontstaan van de 'moderne' staatsinrichting van Nederland, historische figuren te herkennen. De leerling leert over de Eerste wereldoorlog (1914-1918) en de relaties tot het buitenland. De leerling leert over het interbellum (1919-1939) en de relaties tot het buitenland De leerling leert over de politieke ontwikkelingen in Nederland en de wereld voorzover deze een relatie hebben tot Nederland.	ST	100 min.	1	Cijfer	Ja
05	De tweede helft van de twintigste eeuw.	lj4-3	GS/K/10:Historisch overzicht vanaf 1900 (mag op SE) GS/V/1: Het indonesisch - Nederlands conflict 1945-1949 (mag op SE) GS/V/5: Verzuiling en ontzuiling in Nederland (mag op SE) GS/V/6 Nederland en de verenigde staten na de Tweede wereldoorlog (mag op SE)	Hoofdstuk 4, 5 en 6 . De leerling leert over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep. De leerling leert over de wederopbouw en de verzorgingsstaat. blz 96-179. De leerling krijgt verdieping over de politieke ontwikkelingen in Nederland van 1848 - heden. De leerling leert politieke partijen van Nederland in de periode van 1848- heden De leerling leert over de politiek van Nederland in de tweede helft van de 20e eeuw en de relatie tot het buitenland.	ST	100 min.	1	Cijfer	Ja
opmerking	GS/K/1 Oriëntatie op leren en werken. Komt in de lessen van LOB aan de orde en wordt bij dat vak getoetst en beoordeeld. Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een toets.								
eindcijfer	**Berekening eindcijfer SE: Geschiedenis : (01 + 02 + 03 + 04 + 05) : 5 = eindcijfer (afgerond op 1 decimaal)**								
methode	Feniks Historisch overzicht, Feniks koloniale relatie Indonesië-Nederland en Feniks Cultureel-mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945.								

Vak	Profielwerkstuk
Leerjaar	4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GTL

Naam schoolexamentoets	Leerjaar	Exameneenheden	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
Profielwerkstuk	lj4	Alle exameneenheden van het profiel Groen - dit betreft alle profielmodules Groen en alle groene keuzevakken (www.platformsvmbo.nl) **.../ V /... Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie** (moet op SE**)** ../ V /...Vaardigheden in samenhang (moet op SE*)*	Je profielwerkstuk voor het profiel Groen: Voor je profielwerkstuk kies je een onderwerp dat past bij het profiel Groen. Dit onderwerp moet te maken hebben met een groenvak, dus Groen PM 1 t/m 4 of een keuzevak uit het profiel Groen. Je vindt deze profielmodules en keuzevakken op www.platformsvmbo.nl (kijk onderaan bij 'methode' voor de link). Je onderwerp hoeft niet precies hetzelfde te zijn als het vak, maar het moet er wel goed bij passen. In het onderwerp moet duidelijk te zien zijn dat het past bij het profiel Groen of bij een groen keuzevak. Deze link met Groen moet herkenbaar zijn in wat je onderzoekt en waar je werkstuk over gaat. Bijvoorbeeld: als je het keuzevak 'actief in de natuur' volgt, kun je als hoofdvraag nemen: 'Hoe zorgen kinderdagverblijven ervoor dat kinderen actief zijn in de natuur?' en wordt je onderwerp bijvoorbeeld 'Het stimuleren van natuurbeleving en buitenspelen bij jonge kinderen op kinderdagverblijven'. Kies vooral een onderwerp dat jij interessant vindt. Het is handig als het past bij een toekomstig beroep, een maatschappelijke vraag, een studie of een hobby. Als het maar met het profiel Groen te maken heeft. Je profielwerkstuk bestaat uit drie delen: Een werkstuk – Dit kan een verslag, website, spel, product, maquette, vlog of iets anders zijn. De vestiging bepaalt wat voor soort werkstuk je gaat maken. Een procesbewijs – Waarin je de voortgang en de stappen die je hebt gemaakt duidelijk aantoont. Een presentatie – Je legt mondeling uit wat je hebt gedaan. Dat kan met behulp van bijvoorbeeld een PowerPoint, Prezi, poster, maquette of prototype.	HO	1200 min.	O/V/G	Nee

Opmerkingen	De exameneenheid "Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie" komt bij meerdere vakken voor (bijv. Nederlands NE/V1, Bio/NASK V3) en moet worden toegepast bij het profielwerkstuk. De omschrijving van deze exameneenheid is “De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het profielwerkstuk.”. De exameneenheid "Vaardigheden in samenhang" komt bij meerdere vakken voor. Je moet vaardigheden uit de kerndoelen (exameneenheden) van verschillende vakken in samenhang kunnen toepassen. Twee docenten beoordelen het profielwerkstuk. Het beoordelingsmodel wordt door de vestiging opgesteld en moet door de examencommissie vmbo zijn vastgesteld. Het beoordelingsmodel wordt vooraf met de leerlingen gedeeld zodat zij
Resultaat	Je profielwerkstuk wordt op drie onderdelen beoordeeld: - Werkstuk: wordt ten minste beoordeeld op het verband met het profiel groen, inhoudelijke kennis en vormgeving - Het proces: wordt ten minste beoordeeld op proces - Presentatie: wordt ten minste beoordeeld op inhoudelijke kennis en vormgeving Alle drie de onderdelen moeten minimaal voldoende worden afgerond. Een onvoldoende op één van de onderdelen is niet toegestaan. Bij een onvoldoende voor één of meerdere van de onderdelen moet er verbeterd worden totdat alles voldoende is, anders kan er niet deelgenomen worden aan de centrale examens. Het eindresultaat komt als volgt tot stand:
Methode	Iedere Vonk vestiging heeft zijn eigen methode. Informatie over groene exameneenheden vind je hier: Profiel Groen, profielmodules en keuzevakken: platforms vmbo

Vak	KV01 Het groene machinepark
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV01	KV Het groene machinepark	3 of 4	1.1 brandstofmotoren herkennen, benoemen en onderhouden 1.2 getrokken en aangedreven land- en tuinbouwmachines herkennen, benoemen en onderhouden 1.3 elektrische circuits voor verlichting op landbouwvoertuigen tekenen, realiseren en repareren 1.4 overbrengingen voor aangedreven land- en tuinbouwmachines herkennen, benoemen en toepassen	GR/1.1 Je kan: - brandstofmotoren herkennen, benoemen en onderhouden - dagelijks en periodiek onderhoud verrichten aan brandstofmotoren - de werking van brandstofmotoren verklaren GR/ 1.2 - getrokken en aagedreven land- en tuinbouwmachines herkennen en benoemen - op basis van de te verrichten taak de juiste land- en tuinbouwmachines gebruiken - dageijks en periodiek onderhoud verrichten aan getrokken en aangedreven land- en tuinbouwmachines - veiligheidsaanduidingen op land- en tuinbouwmachines herkennen, verklaren en er naar handelen GR/1.3 - algemene symbolen voor elektische circuits herkennen, benoemen en toepassen in de 2D-tekening - het belang van kleuraanduiding voor elektische bedrading herkennen, benoemen en toepassen - aan de hand van een tekening een elektisch circuit realiseren - een storing aan een elektisch circuit opzoeken en verhelpen met behulp van een digitale spanningsmeter GR/1.4 - mechanische overbrengingen herkennen, benoemen en toepassen - toepassingen van hydrauliek herkennen, verklaren en hanteren - toepassingen van pneumatiek herkennen, verklaren en hanteren	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**							
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of het lesboek Het groene machinepark van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum)							

Vak	KV02 Tuinontwerp en -aanleg
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV02	KV Tuinontwerp en -aanleg	3 of 4	2.1 oriëntatie op ontwerpen en aanleggen van tuinen. 2.2 tuinen ontwerpen en aanleggen. 2.3 werkzaamheden opleveren	GR/2.1 Je kan: - diverse tuinstijlen herkennen en benoemen - tuintrends herkennen - een opdracht aannemen - een eenvoudig ontwerp maken - plantrubrieken en aanlegmaterialen toepassen in een ontwerp - een begroting opstellen voor het ontwerp GR/2.2 - het ontwerp omzetten in een werktekening met behulp van een digitaal tekenprogramma - een werktekening lezen - een beplantingsplan maken - gereedschappen en materialen voor de aanleg gebruiken en onderhouden - de meest voorkomende grondsoorten herkennen en bewerken - aan de hand van een tekening (een deel van) het ontwerp aanleggen - de werkzaamheden op een milieubewuste wijze uitvoeren GR/2.3 - het resultaat van zijn werkzaamheden opleveren - de werkzaamheden en werkwijze evalueren met de opdrachtgever - herstelwerkzaamheden uitvoeren in kader van de gegeven opdracht - een bijbehorend onderhoudsadvies opstellen	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of het lesboek Tuinontwerp en -aanleg van De Groene Wereld (voorheen het Ontwikkelcentrum)							

Vak	KV03 Werk in tuin en landschap
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV03	KV Werk in tuin en landschap	3 of 4	3.1 een onderhoudsplan voor een tuin of deel van een landschap opstellen. 3.2 plaatsen van en technisch onderhoud uitvoeren aan recreatieve voorzieningen 3.3 gangbare planten herkennen en benoemen 3.4 seizoensgebonden onderhoud verrichten in tuin of landschap.	GR/3.1 Je kan: - op correcte wijze met klanten omgaan - de wensen van eisen van een opdrachtgever inventariseren en interpreteren - op basis van de wensen en de eisen van de opdrachtgever een onderhoudsplan voor een tiun of een deel van een landschap opstellen, rekening houdend met het seizoen - een offerte voor onderhoud opstellen GR/3.2 - recreatieve voorzieningen plaatsen - recreatieve voorzieningen inspecteren en een onderhoudsplan opstellen - technisch onderhoud en herstelwerkzaamheden uitvoeren GR/3.3 - gangbare planten herkennen en benomen met de Nederlandse naam en de wetenschappelijke naam GR/3.4 - gangbare tuinmachines gebruiksklaar maken voor onderhoud aan tuin of landschap - gereedschappen en gangbare tuinmachines gebruiken en onderhouden - advies geven over seizoensgebonden onderhoud in tuin of landschap - seizoensgebonden onderhoud verrichten in tuin of landschap - op basis van instructies voorbereidende werkzaamheden verrichten bij het aanleggen van een gazon - afval verwijderen en scheiden - de eigen werkzaamheden beoordelen	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Werk in tuin en landschap van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV04 Bloemwerk
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV04	KV Bloemwerk	3 of 4	4.1 Bloemwerk maken: 4.2 winkelproducten inpakken: 4.3 symboliek gebruiken in een bloemarrangement 4.4 in opdracht een bloemstuk maken:	GR/4.1 Je kan: - levend materiaal verzorgen bij binnenkomst - een handgebonden boeket korenschoof maken - een draadgebonden bloemwerk maken - de meest voorkomende snijbloemen herkennnen en benoemen GR/4.2 - verschillende winkelproducten op diverse wijzen inpakken en het juiste verpakkingsmateriaal kiezen - op basis van instructies een kaartje schrijven en toevoegen GR/4.3 - een bloemarrangement maken en symboliek gebruiken GR/4.4 - een klantgesprek voeren over een opdrachte voor een bloemstuk - prijsberekeningen maken - aan de hand van de opdracht een bloemstuk maken - het resultaat aan de klant tonen - controleren of de opdracht naar wens is uitgevoerd - het bloemstuk inpakken - de werkplek schoonmaken	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Bloemwerk van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV05 Groene vormgeving en styling
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV05	KV Groene vormgeving en styling	3 of 4	5.1 vormgeven. 5.2 technieken gebruiken combineren bij de vormgeving van een plantaardig product 5.3 een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen. 5.4 een plantaardig product vormgeven vanuit een kunsthistorisch perspectief 5.5 een stijlkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur.	GR/ 5.1 Je kan: - principes van kleurenleer gebruiken - symbolische betekenis van kleur benoemen - kleur in verband brengen met de seizoenen - onderscheid aangeven tussen geometrische vormen en organsiche vormen - beeldbeeldbegrippen toepassen - onderscheid aangeven tussen structuur en textuur GR/5.2 - een ondergrond maken - een eigen ondergrond ontwerpen en uitvoeren - decoratietechnieken gebruiken - een blad- en conifeerbekleding maken GR/5.3 - een plantaardige en natuurlijke vorm schetsen - een bloemwerk en plantaaridig arrangement schetsen - een plantaardig product vormgeven en de vormgevingsprincipes toepassen - een plantaardig product presenteren en de gemaakte keuzes toelichten GR/5.4 - zich oriënteren op vorm en functie van bloemen en bloemwerk door de eeuwen heen - een plantaardig product vormgeven vanuit kunsthistorisch perspectief - een plantaardig product presenteren en de gemaakte keuzes toelichten GR/5.5 - verschiilende doelgroepen beschrijven en een relatie leggen tussen doelgroep en stijl - in een presentatietechniek verschillende stijlen verbeelden - zich (vanuit kunsthistorisch perspectief) oriënteren op verschillende inrichtingsstijlen - aan de hand van een programma van eisen een stijlkamer ontwerpen en sfeer geven aan een interieur - het product presenteren en de gemaakte keuze toelichten	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**

methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Groene vormgeving en styling van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV07 Groei en oogst
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV07	KV Groei en oogst	3 of 4	7.1 teelt optimaliseren. 7.2 gewassen oogsten 7.3 producten verwerken, bewaren en de kwaliteit beoordelen	GR/ 7.1 Je kan: - groeivoorwaarden creëren - bemesting toepassen, gebruik makend van de meest gangbare begrippen - ziekten, plagen en onkruid herkennen en benoemen en daarbij materialen en eenvoudige apparatuur inzetten - de meest relevante machines herkennen bij de verzorging van een teelt - voedingselementen, meststoffen en het effect hiervan op landschap en milieu herkennen en benoemen - de uitslag van een grond- en bemestingsonderzoek interpreteren GR/7.2 - aan de hand van rijpheidskenmerken het oogsttijdstip bepalen - gangvare oogstwerktuigen herkennen en de functie daarvan benoemen - de oogst organiseren GR/7.3 - de verwerking van geoogste producten organiseren - geoogste producten beoordelen aan de hand van de geldende kwaliteitseisen - geoogste producten (tijdelijk) bewaren - de geoogste producten verpakken - de bewaarde producten markt- en transport klaar maken - het effect van menselijk handelen op het milieu herkennen en beïnvloeden	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**				
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Groei en oogst van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV08 Het houden van dieren
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV08	KV Het houden van dieren	3 of 4	8.1 diersoorten en rassen herkennen en benoemen. 8.2 huisvesting van dieren met betrekking tot dierenwelzijn beoordelen. 8.3 dagelijkse en periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren.	GR/8.1 Je kan: - gangbare rassen herkennen en benoemen - de belangrijkste raseigenschappen herkennen en beschrijven - een signalement opstellen van een ras - een relatie leggen tussen de uiterlijke kenmerken van het dier, de raseigenschappen en zijn natuurlijke leefomgeving - exterieuronderdelen van het dier herkennen en beschrijven - anderen adviseren en informeren over rassen en raseigenschappen GR/8.2 - voor verschillende dieren de huisvestingsvorm herkennen en beschrijven - voor- en nadelen noemen van verschillende huisvestingsmaterialen in realtie tot het te huisvesten diersoort - controleren of een hok, een stal en een kooi voldoet aan de huisvestingseisen voor het betreffende diersoort - een hok, een stal en een kooi volgens de huisvestingseisen inrichten - de klimaateisen in een hok, een stal en een kooi controleren en aanpassen - een ethogram maken en beoordelen - advies geven bij de huisvestiging van dieren GR/8.3 - dagelijkse verzorgingswerkzaamheden uitvoeren - periodieke verzorgingswerkzaamheden uitvoeren - een voeradvies geven en informatie verstrekken over de gezondheid en de dagelijkse en periodieke verzorging van het dier	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**				
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Het houden van dieren van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV09 Gezonde dieren
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV09	KV Gezonde dieren	3 of 4	9.1 De basis van de voedingsbehoefte van dieren en de samenstelling van het voer een voeradvies opstellen 9.2 gezondheidscontrole uitvoeren en hygiënisch werken 9.3 het dier in verschillende levensfasen en productiecycli verzorgen 9.4 omgaan met dieren en hun gebruiksdoel(en) herkennen	GR/9.1 Ja kan: - diverse voersoorten herkennen en benoemen - voeretiketten lezen en interpreteren - rantsoenberekeningen maken gelet op de productiefase en de conditie van het dier - voorraadberekeningen uitvoeren - voer en watervoorzieningen herkennen en voor- en nadelen benoemen - reparaties aan voer- en watervoorzieningen uitvoeren - voer en water aan dieren verstrekken GR/9.2 Je kan: - gezondheidskenmerken van dieren herkennen en benoemen - aan de hand van gezondheidskenmerken de gezondheid van het dier controleren - de conditiescore van het dier bepalen - preventieve gezonehdismaatregelen uitvoeren - hygiënemaatregelen toepassen - wettelijke maatregelen met betrekking tot indentificatie in registratie van dieren benoemen - hygiënische maatregelen bij geboorte benoemen en toepassen GR/9.3 - de levenscycli en productiecycli van het dier herkennen en benoemen - de specifieke behoefte van het dier tijdens de verschillende levensfasen en productiecucli beschrijven - de omgeving controleren en beoordelen en volgens de norm inrichten, rekening houdend met de levensfase en de productiecycli van het dier - verschillende fase van de voortplantingscyclus benoemen en herkennen - erfelijkheidsregels benoemen GR/9.4 - dieren op de juiste manier benaderen, vangen, fixeren en hanteren - uiterlijke kenmerkeen van het dier in relatie tot gebruiksdoel(en) herkennen en benoemen - exterieuronderdelen van het dier in realtie tot gebruiksdoel(en) beoordelen	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Gezonde dieren van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV10 Water
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV10	KV Water	3 of 4	10.1 herkomst en kwaliteit van water als bron van voeding verklaren 10.2 afvalwater herkennen en onderzoeken 10.3 waterkwantiteit beheren	GR/10.1 Je kan: - de kringloop van water benoemen en de verschillende fasen van water herkennen - de kwaliteit van water door middel van eenvoudig onderzoek beoordelen - de kwaliteit van water met eenvoudige bewerkingen beïnvloeden - het belang van water voor de groene sector uitleggen - bestaande en nieuwe manieren van hergebruik en besparing van water onderzoeken en uitvoeren GR/10.2 - verschillende waterstromen herkennen en de verschillen tussen de waterstromen benoemen - riool- en transportsystemen van water herkennen, benoemen en onderzoek doen naar de kwaliteit an betreffende systemen - door middel van onderzoek aantonen of water veilig is voor gebruik voor flora en fauna - methoden van waterbesparing en hergebruik van afvalwater herkennen GR10.3 - verschillende typen oppervlaktewater in Nederland herkennen en hun invloed op het mogelijke gebruik daarvan in de groene sector benoemen - de verschillen tussen zoet, zout en brak water onderzoeken - de functie en de risico's van water voor de groene sector benoemen - door middel van proeven van zout water, zoet water maken en van zoet water zout water maken - oorzaken van verdroging benoemen - derde informeren over (de gevolgen van) verdroging en vervatting - een grondwatermeter aflezen - de verschillende manieren van distributie van water herkennen en benoemen - milieumaatregelen ter bevordering van de kwalitiet van (oppervlakte)water benoemen - waterbuffering herkennen ende functie ervan tijdens extreme weersituaties benoemen - een ontwerp maken voor een waterbuffer in een stedelijke omgeving of een natuurlijke omgeving.	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Water van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV11 Voeding: hoe maak je het?
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV10	KV Voeding: hoe maak je het?	3 of 4	11.1 ontwikkelingen in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie beschrijven en hier op eenvoudige wijze op inspelen. 11.2 grondstoffen verwerken en bereiden tot een kwalitatief goed halffabricaat of eindproduct. 11.3 een voedingsadvies geven. 11.4 de kwaliteit en voedselveiligheid van voedingsmiddelen beoordelen en bewaken	GR/11.1 Je kan: - schaarste, overproductie en verspilling van voedsel in de (groene) (wereld)markt benoemen - voorbeelden van nieuwe aandachtsgebieden in de levensmiddelenbranche en de voedingsmiddelenindustrie benoemen en verklaren - voorbeelden van nieuwe technologieën in de voedingsmiddelenindustrie benoemen - verschillende voedingstrends herkennen, denk aan vegetarisch, kant en klaar, biologisch eiwitrijk, koolhydraatarm GR/11.2 - gebruikelijk materiaal en strandaardapperatuur bedienen en onderhouden - werken volgens procedures, receptuur en voorschriften - aan de hand van onderzoek een 'nieuw' product ontwikkelen en bereiden wat past binnen een bepaalde voedingstrend - product en procesvariabelen toepassen (denk hier bijvoorbeeld aan bereidinstijd, temperatuur, veranderde samenstelling) - het geproduceerde product adequaat opslaan en bewaren denkend aan de juiste opslag condities voor (gezonserveerde) opslag - de houdbaarheid van grond- en hulpstoffen en gereed product bewaken GR/11.3 - informatie van een etiket aflezen en interpreteren - informeren over producteigenschappen - aan de hand van een etiket bepalen of voeding geschikt en verantwoord is voor een bepaalde doelgroep -een voedingsadvies geven aan een individu of een bepaalde doelgroep GR/11.4 - de kwaliteit van voeidingsmiddelen en non-alcoholische dranken bepalen en beoordelen (oranoleptisch onderzoek) -mogelijke gevolgen van dier- en plantziekten op voedselveiligheid benoemen en verklaren -aspecten uit warenwetgeving en HACCP benoemen en uitleggen - werken volgens de richtlijnen van de warenwetgeving en HACCP tijdens de productie van voedingsmiddelen - HACCP-administratie bijhouden	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Voeding: hoe maak je het? van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).

Vak	KV12 Groene Zorg
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV12	KV Groene Zorg	3 of 4	12.1 oriëntatie op zorgboerderijen. 12.2 in een zorgboerderij planten en dieren verzorgen, hygiënisch werken en een individu en groep instrueren, motiveren en helpen 12.3 toezien op welzijn van dieren.	GR/12.1 Je kan: -functie en aard vam een zorgboedrij typeren - de doelgroep en de werkzaamheden op een zorgboerderij karakteriseren - motieven, voor- en nadelen benoemen voor het uitoefenen van zorg als neventaakvak een (van oorsprong) agrarisch bedrijf GR/12.2 -Planten verzorgen - dieren voeren en verzorgen - aandachtspunten noemen en een advies uitbrengen over veilig en hygiënisch werken op een zorgboerderij - voor een bepaalde doelgroep informatiemateriaal ontwikkelen over de verzorging van planten en dieren - de logistiek voorbereiden en een planning maken - derden instrueren, motiveren en ondersteunen bij de verzorging van planten en dieren - de activiteit met een individu en een groep afsluiten GR/12.3 - handelen naar de vijf vrijheden van een dier - een individu en een groep instrueren en begeleiden tijdens het werken met dieren	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**					
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Groene zorg van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV13 Natuurlijk groen
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV13	KV Natuurlijk groen	3 of 4	13.1 argumenten noemen voor agrarisch natuurbeheer 13.2 aanpassingen benoemen en toepassen ter bescherming van de wilde flora en fauna rekeninghoudend met wet- en regelgeving 13.3 aanpassingen benoemen en toepassen ter bevordering van diversiteit aan wilde flora en fauna 13.4 kleine voorzieningen voor dieren treffen ter bevorderingen van het aantal wilde soorten 13.5 in de bedrijfsvoering aanpassingen aan gebouwen benoemen en toepassen, ter bescherming en bevordering van het aantal erfvogels	GR/13.1 Je kan: - voorbeelden van agrarisch natuurbeheer benoemen - motiven, en voor- en nadelen benoemen voor de uitvoering van agrarisch natuurbeheer GR/13.2 - maatregelen benoemen en toepassen gericht op het beschermen van wilde fauna in het agrarisch landschap - maatregelen benomen en toepassen gericht op de bescherming van wilde flora in een agrarisch landschap GR/13.3 - in het bedrijfsplan maatregelen benoemen voor de bevordering van biodiversiteit en dit toepassen. - landschapselementen benoemen en toepassen ter bevordering van biodiversiteit GR/13.4 - gangbare nestkasten benoemen en toepassen in het agrarisch landschap - gangbare voorzieningen voor insecten benoemen en toepassen - gangbare voorzieningen voor zoogdieren benoemen en toepassen Gr/13.5 - algemene erfvogels in het agrarisch landschap benoemen en daarbij gebruik maken van een vogelgids - aanpassing aan gebouwen ter bescherming en bevordering van het aantal soorten erfvogels benoemen en toepassen - schade veroorzaakt door erfvogels herkennen en door aapassingen in de bedrijfvoering voorkomen	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Natuurlijk groen van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV16 Actief in de natuur
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV16	KV Actief in de natuur	3 of 4	16.1 recreatieve activitetien in de natuur actief organiseren en begeleiden 16.2 recreanten informeren over het natuurlijke werkterrein, haar uitdagingen en gevaren en maatregelen noemen om (persoonlijke of materiële) schade door natuurkrachten te beperken 16.3 in samenhang met andere gebruikers en beroepsbeoefenaren in de natuurlijke omgeving, de natuur optimaal en duurzaam gebruiken	GR/16.1 Je kan: - een overzicht maken van mogelijke recreatieve activiteiten in de natuur, gecategoriseerd per doelgroep - sportieve en recreatieve groepsactiviteiten voorbereiden - sportieve en recreatieve groepsactiviteiten in de natuur op veilige wijze begeleiden - instructies geven den deelnemers activeren en motiveren -activiteiten uitvoeren en begeleiden, rekening houdend met de belangen van andere gebruikers van de natuurlijke omgeving GR/ 16.2 - ter voorbereiding om een recreaieve activiteit, deelnemersinformeren over de gevolgen van wisselende meteorolische omstandigheden - natuurkrachten onderscheiden en gebruiksmogelijkheden en gevaren daarvan benoemen - tijdens begeleiding van een recreatieve activiteit, kennis over aldaar aanwezige planten, dieren en bodem overdragen op de deelnemers GR/16.3 -wilde planten herkennen die te gebruiken zijn voor voedselbereieidng of een genezende werking hebben - natuurlijk materiaal inzetten voor het maken van (gebruiks)voorwerpen en onderkomen - navigeren in de natuur, gebruikmakend van zowel natuurlijke als technische hulpmiddelen - in het natuurlijk werkterrein onderhoudstaken verrichten ten behoeve van de recreatieve activiteiten	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs of lesboek keuzevak Actief in de natuur van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum).							

Vak	KV21 Paard & welzijn
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KV21	KV Paard & Welzijn	3 of 4	21.1 De leerling heeft kennis van de drie fysiologische domeinen van een paard en kan de invloed van de fysiologische domeinen op de mentale staat van het paard onderzoeken, beoordelen en aanbevelingen doen mbt optimalisatie. 21.2 De leerling heeft kennis van het natuurlijk gedrag van een paard en kan de invloed van de leefomgeving en interactie met soortgenoten onderzoeken en beoordelen 21.3 De leerling heeft inzicht in trainingsprincipes en kan Leertheorie toepassen in het opstellen van een trainingsplan 21.4 De leerling kan een eenvoudig trainingsplan creëren en uitvoeren voor gedragsaanpassing bij een paard, met correct gebruik van Leertheorie	21.1 de leerling kan: 1. de hoeveelheid ruwvoer en krachtvoer berekenen, verstrekken en controleren op kwaliteit. 2. de watergift beoordelen op kwaliteit, kwantiteit en de manier van verstrekken 3. de huisvesting van een individueel paard beoordelen aan de hand van het soorteigen gedrag van paarden 5. de gezondheid en de conditie van een paard beoordelen 6. punten benoemen voor het optimaal huisvesten van een individueel paard, met positief effect op de mentale staat van het paard 21.2 de leerling kan: 1. verbanden leggen tussen de interactie tussen mens en paard en de invloed van deze interactie op de mentale staat van het paard 2. de juiste houding aannemen om een veilige en positieve interactie te creëren met het paard 3. zijn stem zo gebruiken dat dat bijdraagt aan een positieve interactie 4. kennis en vaardigheden toepassen om bekwaam om te gaan met een paard 5. beoordelen of de interactie met soortgenoten van een individueel paard voldoende is om chronische stress te voorkomen 21.3 de leerling kan: 1. risico's van natuurlijk gedrag van een paard voor mensen inschatten en een zo veilig mogelijke interactie creëren. 2. heeft inzicht in de mentale capaciteit en mentale staat van een paard en kan hier passend mee omgaan. 3. aangeven wat habituatie, desensitisatie, kalmerende signalen, klassieke conditionering en operante conditionering, LIMA en LIFE is. 21.4 de leerling kan: 1. een trainingsdoel omzetten in een door de leerling uit te voeren trainingsplan. 3. een realistisch trainingsdoel kiezen, met passende stimulus en beloning, gebruikmakend van het kwadrant 5. een stiumulus kiezen deze omzetten in een cue voor het gekozen gedrag. 6. shaping toepassen tijdens het leerproces van het paard, passend bij het individu 7. tijdens de training zijn kennis en vaardigheden over het leervermogen van een paard en de interactie tussen mens en paard toepassen. 8. over het leerproces van het paard waken door de kleinste poging te belonen en waar nodig stappen terug te zetten in de training. 10. een aanbeveling voor vervolgtraining formuleren	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja

opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**
methode	Lesboeken paard.nl; Keuzevak Paard & Welzijn

Vak	KVpm1 Groene productie
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVpm1	KVpm1 Groene productie	3 of 4	1.1 kennis hebben van eigentijds en duurzaam ondernemen in de groene sector, rekening houdend met omgevingsfactoren. 1.2 plantaardige producten vermeerderen, gewassen en planten telen en oogsten en daarbij gangbare technologie en technieken herkennen en gebruiken. 1.3 Op bedrijfsmatig wijze dieren houden en hierbij verantwoorde keuzes maken met respect voor welzijn, voedselveiligheid, milieu en duurzaamheid.	Je kan: GR/1.1 -de meest voorkomende bedrijfsvormen herkennen en benoemen. - bedrijfskolommen benoemen. - verschillende technologische innovatieve ontwikkelingen herkennen en benoemen. - de effecten benoemen van agrarische productie op het milieu en op de eindproducten. - vormen van het beheer van het landelijk gebied herkennen en benoemen. GR/1.2 - teeltwerkzaamheden benoemen, kiezen, voorbereiden en uitvoeren. - generatieve en vegetatieve vermeerderingsmethoden bij planten toepassen. -de groeivoorwaarden van planten benoemen en toepassen. - het juiste moment van oogsten vaststellen, oogsten, producten sorteren en bewaren. -gangbare technologie en technieken toepassen. GR/1.3 - productiedoelen aan de hand van het exterieur van dieren herkennen en benoemen. - verschillende dierhouderijsystemen in de productiesector herkennen en benoemen. - op basis van huisvestigingsnormen een verblijf voor productiedieren beoordelen. - begrippen van voortplanting en het belang van voortplanting en fokkerij bij dieren benoemen. - voersoorten herkennen en benoemen en voer afwegen volgens het voeradvies. - de gezondheid en het welzijn van dieren beoordelen en eventuele verbeterpunten aangeven. - gegevens aflezen uit automatiseringssystemen.	ST/ PO	120 min.	Cijfer	ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs en/of lesmateriaal van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum) profiel Groen druk 2016 of 2020.							

Vak	KVpm4 Groene vormgeving en verkoop
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVpm4	KVpm4 Groene vormgeving en verkoop	3 of 4	4.1 verschillen tussen retailformules benoemen en hier naar handelen, producten bestellen en bestelde goederen en producten in ontvangst nemen, controleren, verwerken en verzorgen. 4.2 ontwerpen, promoten, inrichten en presenteren aan de hand van een winkelformule. 4.3 producten verkopen	Je kan: GR/4.1 - Verschillen tussen retailformules in de groene sector benoemen - op beargumenteerde wijze geschikte inkoopkanalen kiezen bij inkoop van aan de groene sector gerelateerde producten en producten bestellen - aan de groene sector gerelateerde producten in ontvangst nemen, controleren en verwerken, - aan de groene sector gerelateerde producten in de winkel plaatsen, beheren en verzorgen GR/4.2 - een marketingmix toepassen - een promotieactiviteit en promotiemateriaal ontwerpen en maken met aan de groene sector gerelateerde producten, passend bij een winkelformule, - een artikelpresentatie ontwerpen en maken met groene producten, - een decoratieve schikking ontwerpen en maken met behulp van steektechnieken - een boeket samenstellen met behulp van een korenschoof bindtechniek, - een ontwerp maken voor de inrichting van een ruimte en een ruimte inrichten passend bij de winkelformule, een doelgroep, seizoenen en trends. GR/4.3 - een verkoopgesprek voeren afgestemd op de klant en een winkelformule, - een klant adviseren bij verkoop van aan de groene sector gerelateerde producten - prijsberekeningen maken, - een offerte maken, - betalingshandelingen verrichten.	ST/ PO	120 min.	Cijfer	ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, Wikiwijs en/of lesmateriaal van De Groene Wereld (voorheen Ontwikkelcentrum) profiel Groen druk 2016 of 2020.							

Vak	KVEO1 Marketing
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVEO1	KV Marketing	3 of 4	K/EO/ 1.1. Het beoordelen van een bestaande retailformule K/EO/1.2 Het verbeteren van een bestaande retailformule	K/EO/1.1 Je kan: 1.1.1 Onderzoeksvaardigheden herkennen en toepassen (denk hierbij aan waarnemen, vragenlijsten opstellen, interviewen, verzamelen, ordenen, analyseren etc.) 1.1.2 Aan de hand van de marketinginstrucmenten een bestaande retailformule beoordelen op het gebied van doelgroep, assortiment en marktpositie - Een bijdrage leveren aan het opstellen van een marktonderzoek - Een marktonderzoek uitvoeren - De onderzoeks-resultaten verwerken - Conclusies trekken 1.1.3 Presentatie technieken herkennen en toepassen, (presenteren, hanteren van presenatiesprogramma's gebruik van publicatievormen) 1.1.4. De onderzoeksresultaten presenteren K/EO/1.2.1 Aan de hand van marketingsinstrumenten verbetervoorstellen formuleren naar aanlediing van de onderzoeksresultaten ten aanzien van - doelgroep -assortiment -marktpositie (denk hierbij aan zaken als logo/huisstijl, locatie, etalage, winkelinrichting, multichannel, distributie etc.) 1.2.2 De verbetervoorstellen presenteren	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**				
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Economie en Ondernemen (E&O)							

Vak	KVEO5 Ondernemen
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVEO5	KV Ondernemen	3 of 4	*Taak: het ontwikkelen en uitvoeren van een eenvoudig ondernemingsplan* . 5.1 Jezelf als ondernemer kunnen beschrijven. 5.2 Een marketingplan maken. 5.3: Een (eenvoudig) financieelplan maken. 5.4 Uitvoeren van het ondernemingsplan	K/EO/5.1: Jezelf als ondernemer beschrijven. De leerling kan: 1. persoonlijke gegevens noemen 2. persoonlijke motieven noemen 3. persoonlijke kwaliteiten noemen 4. de keuze voor de ondernemingsvorm motiveren K/EO/5.2: een marketingplan maken. De leerling kan: 1. het doel van de onerneming noemen 2. de markt beoordelen 3. een marketingmix ontwerpen en toepassen 4. inkoop- en verkoopbeleid toepassen K/EO/5.3: een (eenvoudig) financieelplan maken. De leerling kan: 1. een investeringsplan maken 2. een financieringsplan maken 3. een exploitatiebegroting maken 4. een liquiditeitsbegroting maken 5. de haalbaarheid van het plan beoordelen K/EO/5.4: het uitvoeren van het ondernemingsplan. De leerling kan: 1. het ondernemingsplan uitvoeren 2. een resultatenoverzicht presenteren 3. de uitvoering nabespreken en evalueren	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het inlevermoment. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Voor de drie onderdelen (het ondernemings-,marketing en financieel plan) kunnen 30 punten worden behaald. Het totaal aantal behaalde punten (50p) bepalen het cijfer voor het keuzevak. Berekening schoolexamen eindcijfer: bereken per keuzevak het cijfer door af te ronden op één decimaal. Keuzevakken zijn een onderdeel van het combinatie eindcijfer Groen dat als volgt berekend wordt: **(SE KV1 + SE KV2 + SE KV3 + SE KV4):4 af te ronden op een heel cijfer.** Op het diploma wordt dit afgerond op een heel cijfer.							
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Economie en Ondernemen (E&O)							

Vak	GRN-KVHBR6 De bijzondere keuk
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVHBR6	KV De bijzondere keuken	3 of 4	Taak: een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor en maaltijden uit bijzondere keukens bereiden. 6.1 een bijdrage leveren aan het beheren van horecaproducten voor de bijzondere keuken. Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding. 6.2 maaltijden uit bijzondere keukens bereiden, zoals: o de Aziatische keuken o de Japanse keuken o de Italiaanse keuken	Deeltaak: K/HBR/6.1 De kandidaat kan: 1. het economisch belang van horecaproducten voor de bijzondere keuken binnen de horeca, bakkerij en recreatie herkennen en benoemen. 2. trends en ontwikkelingen in de horeca ten aanzien van de bijzondere keuken volgen en toepassen. 3. assortiment beheren, rekening houdend met seizoen, feestdagen en aanbod en prijsstelling van de producten, tussenproducten en grondstoffen. 5. (specifieke) grondstoffen, ingrediënten, tussenproducten voor horecaproducten voor de bijzondere keuken beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen en benoemen. Deeltaak: K/HBR/6.2 De kandidaat kan: 1. productspecifieke technieken toepassen bij het bereiden van bijvoorbeeld rijstgerechten (zoals wokken, nasi, paella), sushi's, (zoals ito zukeri, hira giri) pasta (zoals 'al dente', lasagne) en pizza's (zoals doorslaan van deeg, wraps). 2. de benodigde apparatuur, gereedschap, en machines duurzaam gebruiken volgens voorgeschreven procedures.	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)							

Vak	GRN-KVHBR7 Traiteur
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVHBR7	KV Traiteur	4	Taak: een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten en assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche. 7.1 een bijdrage leveren aan het beheren van traiteur- en cateringproducten. 7.2 assisteren bij het werken in de traiteur- en cateringbranche: * bedrijfsrestaurants * lunchroom * catering Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	K/HBR/7.1 Je kan: 1. het economisch belang van de traiteur- en catering branche binnen de horeca, bakkerij en recreatie herkennen en benoemen. 2. trends en ontwikkelingen in de traiteur- en cateringbranche volgen en toepassen. 3. een assortiment beheren, rekening houdend met seizoen, feestdagen en aanboed en prijsstelling van de producten, tussenproducten en grondstoffen. 5. (specifieke) grondstoffen, ingredienten, tussenproducten voor traiteur- en cateringproducten beheren en criteria voor het beoordelen van de kwaliteit toepassen en kenmerken en eigenschappen herkennen en benoemen. K/HBR/7.2 1. eenvoudige bestellingen opnemen en adviseren bij menukeuzes 2. maaltijden en koude gerechten, zoals vlees, vegetarische en visgerechten, soep, salades, rauwkost, desserts voorbereiden en op een andere locatie afwerken, opwarmen, portioneren en doorgeven. 3. benodigde appartauur, gereedschap en machines, zoals drankenautomaat, chafing-dish, koelvitrine gebruiken volgens voorgeschreven procedures. 4. tussenproducten bereiden, toepassen en afwerken. 5. volgens een logische volgorde zelf bereiden, presenteren en afrekenen.	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**						
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Horeca, Bakkerij en Recreatie (HBR)							

Vak	GRN-KVMET11 Mobiele werktuigen
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVMET11	KV Mobiele werktuigen	3 of 4	11.1 mobiele werktuigen herkennen 11.2 een hydraulisch systeem controleren en aansluiten 11.3 machineonderhoud uitvoeren 11.4 pneumatische en elektrische systemen controleren en testen 11.5 hijsen en tillen met werktuigen en de risico's bij hijsen, tillen en dragen herkennen	Deeltaak: K/MET/11.1 mobiele werktuigen herkennen. De leerling kan: 1. mobiele werktuigen, zoals bijvoorbeeld trekkers, bulldozers, graafmachines, hijskranen en heftrucks herkennen en beschrijven Deeltaak: K/MET/11.2 een hydraulisch system controleren en aansluiten. De leerling kan: 1. een hydraulisch schema lezen en technische begrippen en symbolen gebruiken uit de hydrauliek, hydraulische ventielen, hulpapparatuur, cilinders, pompen en hydraulische motoren 2. een hydraulisch systeem controleren op werking en lekkage 3. kleine reparaties uitvoeren aan een hydraulisch systeem 4. een hydraulisch systeem ontluchten 5. aan de hand van een werktekening hydraulische componenten aansluiten Deeltaak: K/MET/11.3 machineonderhoud uitvoeren. De leerling kan: 1. eenvoudige onderhoudsschema's en technische handleidingen van mobiele werktuigen lezen 2. verschillende olieniveaus controleren 3. machinefilters controleren en vernieuwen 4. hijs- of tildelen controleren en smeren 5. een aandrijf- of besturingssysteem controleren 6. banden controleren en op spanning brengen 7. eenvoudige machinereparaties uitvoeren Deeltaak: K/MET/11.4 pneumatische en elektrische systemen controleren en testen. De leerling kan: 1. een pneumatisch schema lezen en technische begrippen en symbolen gebruiken uit de pneumatiek, pneumatische ventielen, hulpapparatuur, cilinders, pompen en pneumatische motoren 2. een pneumatisch systeem controleren op werking en lekkage 3. kleine reparaties uitvoeren aan een pneumatisch systeem 4. aan de hand van een werktekening pneumatische componenten aansluiten 5. een elektrisch schema lezen en technische begrippen en symbolen gebruiken uit de elektrotechniek 6. een elektrische bedrading controleren en testen Deeltaak: K/MET/11.5 hijsen en tillen met werktuigen en de risico's herkennen. De leerling kan: 1. mobiele hijs- en tilwerktuigen omschrijven 2. eenvoudige mobiele hijs- en tilwerktuigen bedienen 3. de geldende wettelijke ARBO regels herkennen	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden Berekening schoolexamen eindcijfer: bereken per keuzevak het cijfer door af te ronden op één decimaal. Berekening combinatie eindcijfer keuzevak: **(SE KV1 + SE KV2 + SE KV3 + SE KV4): 4 afgerond op één decimaal.** Op het diploma wordt dit afgerond op een heel cijfer.							
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor keuzevak Mobiele werktuigen							

Vak	GRN-KVPIE21 Slimme technolog
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVPIE21	KV Slimme technologie	3 of 4	21.1 een klantopdracht aannemen en uitvoeren voor de ontwikkeling van een slimme technologische oplossing voor een probleem 21.2 Slimme technologie koppelen aan een bestaand product of apparaat door middel van het fysiek bouwen van een schakeling en het programmeren van een micorprocessor	Je kan: K/PIE/21.1 De wensen en eisen van een opdrachtgever inventariseren Hedendaagse 'slimme technologische' toepassingen inventariseren Ontwerp maken een model opleveren, met behulp van 'slimme technologie'. Ontwerp presenteren de oplossing communiceren aan de opdrachtgever. K/PIE/21.2 Een eenvoudige elektronische schakeling lezen en deze fysiek opbouwen op een testboard of opbouwen in een simulatie omgeving of practicumopstelling. In een gegeven situatie een microcontroller programmeren die informatie ophaalt uit sensoren en uitstuurt naar een actuator. Eindproduct presenteren. Een technisch systeem van input-proces-output aansluiten aan een bestaand systeem en een resultaat laten zien.	ST/PO	120 min	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -1 profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**				
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Produceren, Installeren en Energie (PIE)							

Vak	GRN-KVPIE25 Water, techniek en duurzaamheid
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVPIE25	KV Water, techniek en duurzaamheid	3 of 4	25.1 water, opvangen en opslaan 25.2 water drinkbaar maken 25.3 vuil water schoonmaken 25.4 water rondpompen en besturen 25.5 een energieneutraal circulair watersysteem bouwen	Deeltaak: K/PIE/25.1 verschillende technieken voor (regen)water opvang toepassen bij het bouwen en monteren van een circulair watersysteem. De leerling kan: 1. een afvoer en een waterdichte regenwateropvang samenstellen, bouwen en monteren (aan een bestaand dakvlak) 2. een hottub samenstellen uit verschillende onderdelen, bouwen en/of monteren 3. een afvalwaterzuiveringsbak samenstellen, bouwen en monteren 4. drie vaten met elkaar verbinden als onderdelen van een circulair watersysteem 5. met voorbeelden uitleggen op welke wijze het opvangen van water bijdraagt aan het oplossen van het klimaatvraagstuk Deeltaak: K/PIE/25.2 verschillende technieken voor (regen)waterzuivering toepassen bij het ontwerpen en bouwen van een circulair watersysteem. De leerling kan: 1. uitleggen hoe je van regenwater drinkbaar water kan maken 2. een waterzuiveringssysteem samenstellen 3. een waterzuiveringssysteem monteren 4. uitleggen welke overeenkomsten er zijn tussen onze drinkwaterzuivering en een drinkwaterzuiveringsfabriek Deeltaak: K/PIE/25.3 de werking van een helofytenfilter begrijpen voor grijswaterzuivering en dit toepassen bijhet samenstellen en bouwen van een circulair watersysteem. De leerling kan: 1. begrijpen op welke wijze een helofytenfilter vuil water reinigt en waarvoor ze worden toegepast 2. een helofytenfilter samenstellen met water aan- en afvoer en vetafscheider 3. de montagewerkzaamheden uitvoeren 4. het helofytenfilter vullen met verschillende bodemsubstraten en riet inplanten 5. een werkend helofytenfilter opleveren 6. de werking van een afvalwaterzuivering (AWZ) uitleggen 7. de overeenkomsten tussen een afvalwaterzuivering en een helofytenfolter kunnen beschrijven Deeltaak: K/PIE/25.4 het samenstellen, bouwen en monteren van een pompsysteem waarbij regen- en vuilwater wordt rondgepompt, sensoren en kleppen worden geinstalleerd en bestuurbaar gemaakt en de waterkwaliteit wordt gemeten. De leerling kan: 1. een pompsysteem samenstellen voor een circulair watersysteem 2. het pompsysteem monteren 3. onderzoeken welke sensoren er toegepast kunnen worden in het circulaire watersysteem 4. kennismaken met het op afstand bestuurbaar maken van sensoren 5. verschillende waterkwaliteitsonderzoeken m.b.v. indicatoren uitvoeren en conclusies trekken, o.a. - helderheid - pH - temperatuur - hardheid - chloride	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden Berekening schoolexamen eindcijfer: bereken per keuzevak het cijfer door af te ronden op één decimaal. Berekening combinatie eindcijfer keuzevak: **(SE KV1 + SE KV2 + SE KV3 + SE KV4): 4 afgerond op één decimaal.** Op het diploma wordt dit afgerond op een heel cijfer.							
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor keuzevak Water, techniek en duurzaamheid							

Vak	GRN-KVZW12 Voorkomen van ongevallen en EHBO
Leerjaar	3 of 4
Cohort	2026-2028
Leerweg	GL

Toetscode	Naam schoolexamen	Leerjaar	Deeltaken (wat moet je kennen en kunnen)	Omschrijving lesstof	Toetswijze	Duur	Beoordeling	Herkansbaar
SE-GRN-GL-KVZW12	KV Het voorkomen van ongevallen en EHBO	4	12.1 assisteren bij activiteiten op het gebied van veiligheid en risicopreventie. 12.2 de functie van enkele organen en weefsels uitleggen 12.3 in acute situaties handelen volgens het 5 stappenplan. 12.4 stoornissen in de vitale functies signaleren en direct professionele hulp inschakelen. 12.5 aan de hand van de ongevalssituatie en de verschijnselen letsels herkennen en vaststellen van de noodzakelijke basis handelingen en deze uitvoeren (Eerste Hulp B)	K/ZW/12.1 1. mogelijkheden en beperkingen van cliënt signaleren met daarbij horende risico's en gevaren 2. handelingen uitvoeren volgens veiligheidsrichtlijnen 3. uitleggen hoe verwondingen, verbrandingen, vergiftiging voorkomen kunnen worden 4. onveilige situaties op de werkvloer herkennen en bespreekbaar maken 5. bij onveilige situaties hulp in te roepen en bereikbaar zijn K/ZW/12.2 1. de werking van hart, longen en de bloedsomloop noemen 2. een AED gebruiken 3. de effecten van inspanning aangeven 4. aangeven hoe gewrichten kunnen bewegen 5. uitleggen hoe je een goede conditie kunt opbouwen K/ZW/12.3 1. op gevaar letten 2. nagaan wat er is gebeurd en nagaan wat het slachtoffer mankeert 3. het slachtoffer geruststellen en zorg dragen voor beschutting 4. zorgen voor professionele hulp 5. het slachtoffer helpen op de plaats waar hij ligt of zit K/ZW/12.4 1. stoornissen in het bewustzijn signaleren en hulp inschakelen 2. stoornissen in de ademhaling signaleren en hulp inschakelen 3. actieve bloedingen stoppen en hulp inschakelen 4. shock signaleren en hulp inschakelen K/ZW/12.5 1. bewusteloosheid herkennen en kan een bewusteloze die op zijn buik ligt op de rug draaien 2. een (dreigende) flauwte herkennen en kan eerste hulp verlenen bij een (dreigende) flauwte 3. ademhalingsstoornissen herkennen zoals bij een bewusteloos slachtoffer de luchtweg vrijhouden (stabiele zijligging), bij verslikking de luchtweg vrijmaken door enkele (vijf) stevige stoten tussen de schouderbladen te geven en als dit niet helpt de handgreep van Heimlich toe te passen 4. een uitwendige (open) wond herkennen en bepalen of het verantwoord is als eerstehulpverlener zelf de definitieve hulp te verlenen dan wel een wond weten af te dekken 5. een (ernstige) uitwendige bloeding herkennen en een bloeding stoppen door druk op de wond uit te oefenen door wonddrukverband 6. brandwonden koelen met zacht stromend lauw water en tweede- en derdegraads brandwonden losjes steriel afdekken 7. een (open) botbreuk, ontwrichting herkennen en uitleggen waarom een gebroken en een ontwricht lichaamsdeel onbeweeglijk moeten worden gehouden. 8. een kneuzing, verstuiking herkennen en verzorgen. 9. oogletsel zoals vuiltje in het oog, verbrand oog, bijtende stof in het oog herkennen en aangeven waarom je heel zuinig moet zijn op je ogen en waardoor een oog makkelijk kan worden beschadigd. 10. een neusbloeding stoppen en een splinter uit de huid verwijderen. 11. aangeven wat er minimaal in een verbanddoos moet zitten.	ST/PO	120 min.	Cijfer	Ja
opmerking	Leerlingen worden conform het examenreglement minimaal 5 werkdagen van te voren op de hoogte gebracht van het afnamemoment van een schoolexamen. Leerlingen krijgen via de vestiging uitleg over hoe het groenprogramma bij hun op de vestiging aangeboden wordt. Dit wordt eventueel ondersteund door een bijbehorende studiewijzer. Hierin is ook terug te vinden wat de leerling moet leren voor het schoolexamen. Het combi-SE vormt één cijfer, het schoolexamen bestaat uit kennisvragen en vaardigheden. Het beroepsgericht vak groen voor de gemengde leerweg bestaat uit: -profielvak (**PV**) groen bestaande uit 2 profielmodules en een CSPE -2 keuzevakken (**KV**'s verdiepende vakken die de vestiging aanbiedt) Voor het beroepsgerichte vak wordt een doorlopend programma aangeboden dat aan het einde van leerjaar 4 wordt afgerond. Voor het beroepsgerichte vak wordt in de gemengde leerweg 1 eindcijfer berekend; een combinatie-eindcijfer beroepsgericht vak groen. Dit cijfer wordt als volgt berekend: **(SE KV1+SE KV2+eindcijfer PV x 2): 4 = (combinatie) eindcijfer beroepsgericht prog. groen GL**				
methode	Vonk arrangement, wikiwijs en/of leverancier lesmateriaal voor profiel Zorg en Welzijn (Z&W)							